

Hedendaagse kunstwerken met een academisch verleden

Beleidsplan Franeker Kunst Stichting

2022-2026

Inhoud	Pag.
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding	
1.2 Over de Franeker Kunst Stichting	
1.3 Doelstelling	
2. Op weg naar de Verlichting: de denkers en het DenkBeeldenPad	4
2.1. Het Denkbeeldenpad als verbindend element	
2.2 De denkers	5
2.3 De denkers in hun tijd en de actualiteit	7
3. De kunstenaars en de (voorlopige) kunstwerken	8
3.1 Aanzet tot het project	
3.2 Aansluiting bij andere initiatieven in Franeker	9
4. Toekomstige activiteiten	10
4.1 Samenwerking	11
4.2 Publieksparticipatie	12
5. Planning 2022-2026	13
6. Voorlopige begroting	

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor het presenteren van dit beleidsplan door de Franeker Kunst Stichting is dat het grootste project in het bestaan van de stichting in de maak is. Dit project, het DenkBeeldenPad, zal een grote invloed hebben op de ervaring van de openbare ruimte in Franeker. Vooral zal het de mogelijkheid bieden een breed publiek kennis te laten nemen van denkers uit het verleden van de Academie van Franeker die nog steeds relevant zijn voor onze tijd. Het bestuur realiseert zich dat de plannen, met de daarbij behorende kosten, ambitieus zijn. Dit beleidsplan probeert helderheid te brengen in de activiteiten die tot doel hebben om kunstwerken uiteindelijk in 2025 hun beslag te laten krijgen.

1.2 Over de Franeker Kunst Stichting

De Franeker Kunst Stichting (FKS) is in 2009 opgericht met als doel het bevorderen van hedendaagse beeldende kunst in de openbare ruimte in Franekeradeel (nu opgenomen in de nieuwe gemeente Waadhoeke). Het stimuleren van betrokkenheid bij zowel inwoners als kunstenaars is voor de FKS essentieel. In Franeker zijn sinds 2009 drie kunstwerken in de openbare ruimte gerealiseerd op initiatief van de FKS:

- In 2011 'De Professor' door Frank Zeilstra in de Professorenbuurt
- In 2012 'De Transformatie' door Remon de Jong bij sporthal De Trije
- In 2015 'Dûker Franeker' door Tymo Grijpma in de tunnel onder de spoorlijn Harlingen-Leeuwarden.

De FKS is een vrijwilligersorganisatie, waarvan de bestuurders verschillende soorten expertise en achtergronden hebben. Zij ontvangen voor hun inspanningen geen vergoeding of beloning. De realisatie van de kunstprojecten vindt plaats door het verwerven van subsidies. Afhankelijk van de aard en grootte van het project worden verschillende soorten fondsen aangesproken, waarvan sommige met een lokaal karakter en andere op een landelijk of provinciaal niveau.

De verworven middelen worden niet risicodragend belegd, maar worden op een spaarrekening van de Stichting gezet. Afgezien van administratieve kosten worden alle middelen besteed aan de realisatie van kunstwerken. Dit omvat ook een honorarium van een externe projectleider.

1.3 Doelstelling

In aanvulling op hetgeen in de afgelopen jaren is gerealiseerd, richt de FKS zich de komende jaren op kunstuitingen die te maken hebben met de academische geschiedenis van Franeker. Dit valt samen met de stadspromotie rond de academiesgeschiedenis en de activiteiten van de Stichting Academie van Franeker. Het animo voor dergelijke initiatieven laat zien dat dit academische verleden breed leeft.

De FKS wil met name het gedachtegoed van belangrijke denkers onder de aandacht brengen en tot leven brengen. De Franeker Kunst Stichting wil daarom de komende jaren hedendaagse beeldende kunst tot stand brengen rond het thema van de academische geschiedenis van de stad Franeker. Door middel van een DenkBeeldenPad, dat onderdeel is

van dit kunstproject, willen wij een brug slaan tussen het rijke verleden van Franeker als academiestad, de huidige tijd, waarin nog zoveel ideeën relevant zijn die soms al in de zeventiende en achttiende eeuw omstreden waren, en de toekomst.

2. Op weg naar de Verlichting: de denkers en het DenkBeeldenPad

Hedendaagse beeldende kunst in de openbare ruimte moet in onze visie (elementen van) de denkbeelden van de vier denkers verbeelden die wij met ons project centraal stellen. René Descartes, Anna Maria van Schurman, Balthasar Bekker en Eise Eisinga zijn namen die tot op heden worden geassocieerd met kritisch en onafhankelijk denken. Alle vier onderhielden ze banden met de 'Academie van Vrieslant'. Professoren waren zij niet, maar door hun correspondentie en publicaties behoorden zij tot de academische gemeenschap in de brede zin en hun werk was van grote betekenis en zij hebben ieder voor zich een stempel gedrukt op de samenleving of het denken en de zoektocht naar de waarheid, zoals Descartes wat betreft de ontwikkeling van de moderne filosofie.

Kunst en wetenschap zijn vakgebieden die tegenwoordig gescheiden zijn, terwijl zij wel sterke overeenkomsten hebben in hun kritische en bevragende grondhouding. Ze delen ook het zoeken en streven naar nieuwe methoden, ideeën en visies en kunnen dus complementair zijn. Hoewel in onze tijd de scheiding tussen kunst en wetenschap onoverbrugbaar lijkt, is in onze visie juist een verbinding tussen die twee domeinen waardevol en kunnen beiden bijdragen aan wat in de tijd van de genoemde denkers in gang is gezet: de Verlichting, waar met name Descartes een voorloper van is.

2.1. het Denkbeeldenpad als verbindend element

Het DenkBeeldenPad verbeeldt en verbindt het gedachtegoed van de vier denkers die korte of langere tijd in Franeker woonden of werkten. Het DenkbeeldenPad wordt een bijzonder beeldenpad: een 'andere' beeldenroute. Via de kunst krijgen de denkbeelden van de vier genoemde kritische denkers gestalte. Voor bezoekers van het DenkBeeldenPad gaat het erom actief mee te denken over tijdloze kwesties en met elkaar in gesprek te raken. Het gaat om ontmoetingen waarbij de beschouwer wordt aangezet tot kritisch denken, in die zin dat we ervan uitgaan dat allerlei zaken niet als vanzelfsprekend worden aanvaard.

In de tijd van de Academie van Franeker werd de gangbare visie op de mens en de samenleving en de werking van het sterrenstelsel ter discussie gesteld en vond er gaandeweg een verandering in het denken plaats. Zaken als bijgeloof en toverij en hekserij werden ter discussie gesteld, maar ook de plaats van God in het dagelijks leven. Ook toen werd geprobeerd de wereld te onttoveren van bijgeloof, maar hoe zeer worden mensen nu door bijgeloof geleid; vooral door berichtgeving via sociale media?

De Duitse filosoof Max Weber (1864-1920) muntte de term 'Onttovering van de wereld'. Hij doelt hiermee op een proces van rationalisering van de wereld dat sinds de Renaissance en de Reformatie op gang is gekomen. Steeds meer is magie uit het westerse denken verdwenen als verklaring voor het gedrag van mensen. Steeds meer is er een denken op gang gebracht waarbij men ervan uit gaat dat fenomenen in de wereld en de natuur rationeel te verklaren zijn.

Dat hiermee ook een zingeeringsprobleem is verbonden erkent Weber. Dit zingeeringsprobleem is een voedingsbodem voor diverse -ismen in de negentiende en

twintigste eeuw. Zygmunt Bauman wijst er vervolgens op dat het dieptepunt van deze periode, de holocaust, niet een breuk met de moderne samenleving betekent, maar dat dit fenomeen juist in grote mate verbonden is met rationalisering als kenmerk van de moderne samenleving (Bauman, 1989).

2.2 De denkers

De vier denkers die centraal staan in het DenkBeeldenPad illustreren dit proces van onttovering van de wereld. Dit proces van onttovering is sterk verbonden met de Verlichting en de kiemen daarvoor zijn al in de daaraan vooraf gaande periode gelegd.

René Descartes (1596-1650) stelt de vraag centraal hoe we zekere kennis kunnen krijgen. Via de weg van de logica komt hij tot de methode van de methodische twijfel. Zelfs hij – een gerespecteerd wiskundige- wijst de wiskunde af als middel om tot absoluut zekere kennis te komen: een boze geest kan hem wiskundige fouten inblazen. Dus toch niet totaal los van het magisch denken komt hij tot een logisch systeem van denken dat een bepaalde kennis moet opleveren. God speelt nog steeds een belangrijke rol in dit systeem.

Descartes kende weinig rust en woonde nu eens hier, dan weer daar. In Franeker woonde hij een tijdlang op het Sjaerdemaslot, om kennis te maken met professoren in Franeker, wellicht een college aan te horen, de lenzen van professor Metius te aanschouwen, en vooral, om rustig na te denken en wat te schrijven aan 'Meditaties'. Tegelijk denkt Descartes na over de natuurwetenschappen en staat hij aan de wieg van het wiskundig denken over het heelal. Hoewel hij de plank regelmatig missloeg, was hij zeker een autonome denker die, mede door het gebruik van de volkstaal voor zijn boeken, bijdroeg aan wetenschappelijke discussies en de onttovering van de wereld. Hij werd bij zijn zoektocht naar de waarheid geleid door het credo 'Ik denk, dus ik ben', wat daarmee aangeeft dat bij al het overige een fundamentele twijfel bestaat over de juistheid van de interpretatie van de werkelijkheid. Descartes staat voor een kritisch reflecterende houding en wordt wel gezien als de grondlegger van het kritisch rationalisme in de filosofie.

's Avonds betwijfelde hij of ál zijn moeheid door ál die twijfel kwam ...

Anna Maria van Schurman (1607-1678) stelt het geloof in God centraal in haar leven en in dienst van dit geloof bedrijft zij de wetenschap, om de bijbelteksten in hun oorspronkelijke vorm te kunnen lezen. Gods woord, zo belangrijk voor de protestanten, is de enige wegwijzer, en de bedoelingen van Gods woord kan door wetenschap worden begrepen. Er is

geen plaats voor magisch denken. Wel voor kritisch denken, want zij kan het niet verkroppen dat Gods woord wordt misbruikt om vrouwen tot het aanrecht te veroordelen. Door als vrouw te studeren doe je Gods schepping eer aan. Dit is geen afgoderij maar gebruikmaking van wat je door God is gegeven. Een zingevingprobleem kent Anna Maria van Schurman niet: haar zingeving is immers dat de studie God eer aandoet. Ook als kunstenares heeft Anna Maria overigens belangrijk werk nagelaten. In haar tijd was er overigens minder een scheiding tussen kunst en wetenschap dan tegenwoordig.

In haar dissertatie bepleit zij een plaats voor de vrouw bij de wetenschap en wetenschappelijk werk. Door haar plaats in de collegezaal – als vrouw – was zij ook in de praktijk een voorbeeld voor veel vrouwen die na haar volgden. Haar denken en doen is daarmee een inspiratie voor emancipatie; in haar tijd vooral voor vrouwen maar in onze tijd zou dit ook voor andere groepen in de samenleving kunnen gelden.

Anna Maria van Schurman

Balthasar Bekker (1634-1689) volgt het vertrouwen in de rede en de logica en het vertrouwen op de zintuigen in de natuurwetenschap. Dit tweesporenbeleid brengt hem al snel in de problemen, want het getuigt niet van gerichtheid op de Schrift. Al snel vinden de fundamentalisten dat hij niet recht in de leer is en dit verhindert (naast zijn grillig en ondiplomatiek karakter) een professoraat in Franeker. In de protestantse kerk waar hij deel van uitmaakte werd hij verketterd vanwege zijn verlichte denkbeelden over de rede en het uitbannen van bijgeloof. Bekker levert met zijn publicaties met name strijd tegen hekserij, wat betreft de rol van de duivel. Alle bijgeloof, waarin de duivel en heksen een belangrijke rol spelen, zou mensen immers aanzetten tot onbegrijpelijk en verward gedrag. Bekker is een kritisch denker bij uitstek die in hoge mate bijdraagt aan de onttovering van de wereld. In zijn denken bepleit Bekker vooral een eigen verantwoordelijkheid voor ons handelen.

Bekendste en meest invloedrijke werk van Balthasar Bekker

Eise Eisinga (1744-1828) ging in 1768 in Franeker wonen. Hij moest in 1787 in ballingschap gaan vanwege zijn politieke overtuiging, maar keerde in 1795 terug naar zijn stad. Hij had een grote wolkammerij en had zijn fortuin hier gemaakt. Hij was actief in het stadsbestuur. Voor eigen gebruik schreef hij een manuscript *Aritmeetica of Rekenkonst*, spoedig gevolgd door een geschrift over *Grondbeginselen der Astronomie of Starre-loopkunde op een Theoretise wijze verhandelt* (1762). Zijn uitgebreide wiskundige kennis was de basis voor het ontwerp van het planetarium. Met zijn berekeningen kon hij zien hoe de planeten zich tot elkaar verhouden. Zo bouwde hij tussen 1774 en 1781 in zijn woonhuis een planetarium. Het is het oudste nog werkende planetarium ter wereld en geniet ook in het buitenland grote bekendheid. Het planetarium kan gezien worden als een empirische toetsing van ideeën over de werking van het heelal.

2.3 De denkers in hun tijd en de actualiteit

Als overkoepelend onderdeel van het project neemt het Denkbeeldenpad overigens niet alleen een bijzondere plaats om de verbinding te leggen tussen de verschillende kunstwerken, die raken aan de persoon en het werk van de denkers. Het Denkbeeldenpad moet de denkbeelden vooral plaatsen in hun historische context en moet een reflecterende

functie hebben, waarbij de kernthema's op een manier worden benaderd dat zij gaan leven en een bijdrage kunnen bieden aan vraagstukken zoals die nog steeds relevant zijn.

Het denken van Descartes heeft wellicht de grootste invloed gehad op de wetenschap – zowel natuurwetenschappen als de filosofie –, maar andere denkers zijn meer direct relevant voor maatschappelijke vraagstukken van vandaag. Eerder is genoemd de aandacht die complot-theorieën krijgen in vooral sociale media, waarbij de aandacht voor demonen van Bekker direct relevant is. Anna Maria van Schurman speelde in haar tijd een belangrijke rol door haar kijk op de rol van de vrouw. Ook al is in de huidige tijd de emancipatie van de vrouw nog lang niet voltooid; ook bij andere minderheden in de samenleving is er sprake van een behoefte aan emancipatie en gelijkstelling. In velerlei opzichten zijn er steeds meer groepen in de samenleving die hun stem willen laten horen. Naast de immense verschillen in historische omstandigheden en de tijdsbeelden, zijn er dus overeenkomsten en blijken sommige verschijnselen meer een constante te zijn dan wij zouden durven te vermoeden. Ook blijken sommige problemen veel hardnekkiger te zijn dan sommigen misschien eerder hadden verwacht.

3 De kunstenaars en de (voorlopige) kunstwerken

Terwijl de denkers en hun gedachtegoed nog steeds relevant zijn voor onze tijd, zijn onze activiteiten in de eerste plaats gericht op het plaatsen van kunstwerken. Deze kunstwerken refereren aan de historische figuren die in Franeker hebben gewoond en gewerkt. In deze paragraaf gaan we in wat dit betekent voor onze activiteiten tot nu toe. Vervolgens richten we ons op de toekomstige activiteiten en de stappen die daarvoor worden genomen: de kern van ons beleidsplan.

3.1 Aanzet tot het project

De Franeker Kunst Stichting onderscheidt bij de keuze van kunstwerken de volgende criteria:

1. Het weerspiegelt een kerngedachte van het werk van de denkers
2. Het heeft een hoge artistieke waarde |
3. Een groot belang van het gedachtegoed voor de actualiteit
4. Het heeft een grote aantrekkelijkheid van het kunstwerk voor verschillende groepen publiek (bewoners en bezoekers van Franeker)
5. het heeft een toegevoegde waarde voor de locatie van het kunstwerk
6. de technische uitvoerbaarheid
7. vandalismebestendigheid en de duurzaamheid van de kunstwerken en objecten

Sommige van deze criteria zijn belangrijk in het keuzeprocess van de kunstwerken, terwijl andere een voorwaarde zijn om een kunstwerk geplaatst te krijgen (punten 6 en 7).

Gedurende de laatste twee jaar is een proces in werking gesteld waarbij kunstenaars zijn genomineerd die affiniteit hebben met vooral de eerste drie genoemde criteria. Door een adviseur van de Stichting, Peter van den Berk, is een aantal kunstenaars voorgedragen die mogelijk in aanmerking zouden komen. Uit een aantal rondes van kennismaking, en een eerste presentatie door de kandidaten voor het maken van een kunstwerk, is een selectie van een aantal kunstenaars gemaakt. De genomineerde kunstenaars hebben na een periode van bijna twee jaar, waarin het coronavirus veel ontmoetingen onmogelijk maakte, uiteindelijk een presentatie voorbereid. Deze presentatie werd gehouden in de Martinikerk.

Dit moment was ook de eerste keer dat er plannen naar buiten werden gebracht, waarbij een select publiek werd uitgenodigd. Gezien het nog steeds premature moment in de fase van totstandkoming van de ontwerpen leek het goed om eerst een select publiek de gelegenheid te bieden om kennis te nemen van de voorlopige ontwerpen en om een reactie te geven op de voorontwerpen. Vervolgens waren de voorontwerpen tentoon gesteld in het Museum Martena om ook een breder publiek een kans te geven om de ontwerpen kritisch te bekijken en van feedback te voorzien. De reacties waren zeer bemoedigend voor de FKS en onderstreepten vooral de positieve bijdrage die de kunstwerken aan de openbare omgeving zouden leveren en het belang om aandacht te besteden aan het gedachtengoed van de denkers van de Academie van Franeker.

In een interne evaluatie hebben wij nog eens een kritisch oog laten schijnen op de kwaliteit en de geschiktheid van de voorontwerpen. In dit proces zijn wij bijgestaan door de adviseurs van de Stichting, Peter van den Berk en Chris Elsinga, en van buiten door Judith Baarsma van Keunstwurk. Deze betrokkenheid past ook in ons streven naar een grotere betrokkenheid van een aantal groeperingen die passen bij de doelstellingen van de FKS: gericht op kunst in de openbare ruimte.

In een vroege fase van voorbereidingen van het project is door de FKS een aantal plekken in de stad Franeker vastgesteld waar de kunstwerken zouden moeten verschijnen (zie Artistiek plan). Voor een kunstwerk gewijd aan Descartes zou het Sjukelan een aangewezen plek zijn omdat Descartes destijds verbleef op het Sjaerdemaslot dat hier eerder heeft gestaan. De kunstenaar Zoro Zeigl heeft een voorlopig ontwerp voor een kunstwerk gemaakt, waarbij mechanisch aangedreven kolken in het water achter het Bolwerk worden gecreëerd.

Giny Vos heeft een voorontwerp gemaakt voor een kunstwerk dat op het plein achter het Museum Martena zou moeten verschijnen. Dit kunstwerk is een verwijzing naar Anna Maria van Schurman, die waarschijnlijk in de Martenastins heeft gewoond toen zij in Franeker verbleef.

Geert Mul heeft een voorlopig ontwerp gemaakt voor een kunstwerk op een locatie achter de Martinikerk. Dit kunstwerk is een verwijzing naar Balthasar Bekker die ook predikant is geweest in Franeker en die gepreekt heeft in de Martinikerk. Voor het Denkbeeldenpad, of de Denkbeeldenkaart zoals zij het noemt, heeft Klaske Oenema een voorlopig ontwerp gemaakt.

3.2 Aansluiting bij andere initiatieven in Franeker

De Franeker Kunst Stichting heeft met haar project voor ogen dat kunstwerken voor de eigen regio EN voor toeristen dienst kunnen doen als bron van kritisch denken. Het project

kan daarmee niet zonder publieksparticipatie en een verbinding met de bevolking en instanties en bedrijvigheid in Franeker. De vraag werpt zich dan op wat Franeker al te bieden heeft aan culturele bijzonderheden en wat het project van de FKS hieraan kan bijdragen. Museum Martena vervult een centrale rol bij het behoud van cultureel erfgoed van de stad Franeker en omgeving. Het Koopmanshus heeft wat dit betreft een wat bescheidener functie, terwijl het Planetarium een bekendheid heeft die ver tot over de landsgrenzen reikt.

Alle drie de musea hebben een trouwe schare van fans van binnen en buiten de stad. Het is in dit verband interessant eens te kijken naar twee recente toevoegingen aan de historische en/of kunstzinnige infrastructuur: de 11fountains en de Stemmen van Franeker.

11fountains, dat in 2018 is opgeleverd, is een ambitieus project waarbij elke Elfstedenstad een bijzondere fontein kreeg. Elf fonteinen in de elf Friese steden, ontworpen door elf kunstenaars uit elf verschillende landen. 11fountains is een internationaal kunstproject voor Leeuwarden-Fryslân 2018, culturele hoofdstad van Europa. Ondanks of misschien wel dankzij de discussie die de fonteinen opleverden, is het een publiekstrekker geworden. 'De Oortwolk' door Jean Michel Othoniël, dat in Franeker is verschenen als onderdeel van dit kunstproject, is stevig omarmd door de Franekers en de lokale bevolking geniet dagelijks van dit kunstwerk: op een bankje - met of zonder de (klein)kinderen - of als meetingpoint.

'Stemmen van Franeker' is een in 2021 uitgevoerd project waarbij op 41 plekken in de stad historische of hedendaagse personen via een QR-code op de smartphone tot de luisteraar spreken. Het is een laagdrempelig project en het zijn zeker niet alleen de toeristen die met hun telefoon aan hun oor staan te luisteren naar een 'Stem van Franeker'.

Het bestuur van de FKS heeft niet als doel de bezoekerscijfers op zich te vergroten. Wel wil het bestuur een meer diverse aanbod creëren door in te zoomen op de denkers van het DenkBeeldenPad. Met dit nieuwe aanbod wordt een kwalitatief hoogwaardige bijdrage geleverd dat, zeker in cultureel en historisch opzicht, een bezoek aan Franeker eerder waard maken. Daarbij is het wel nodig te zorgen voor een verankering in de samenleving. Dit houdt in dat we een samenwerking met andere instellingen en routes nodig hebben om een en ander te kunnen bewerkstelligen.

De samenstelling van de potentiële bezoekers zal breed zijn: het DenkbeeldenPad biedt esthetiek, verrassing, verdieping en zet aan tot kritisch denken. Iedereen die in een of meer van deze componenten geïnteresseerd is, kan tot de doelgroep van het DenkBeeldenPad behoren. Echter, om de marketing en communicatie over het DenkBeeldenPad effectief te kunnen uitvoeren kiezen we als doelgroep in de eerste plaats geïnteresseerden in het academisch verleden van Franeker. Als trefwoorden gelden voor deze groep: interesse in filosofie, geschiedenis, cultureel erfgoed, beeldende kunst, wandelaars en mensen die zich in het algemeen verheugen op iedere verfraaiing van de publieke ruimte. Hoe we dit willen bereiken beschrijven we verder in het Marketing & Participatieplan, dat binnenkort zal worden gepresenteerd.

4. Toekomstige activiteiten

Op het moment van schrijven, eind 2021, staat de FKS voor de door haarzelf gestelde taak om de voorlopige ontwerpen om te zetten in concrete kunstwerken. De onmiddellijk hieraan verbonden opdracht is om het benodigde budget bijeen te krijgen waarmee een en ander gerealiseerd moet worden. Eerder hebben diverse instanties en fondsen bijgedragen aan het voortraject waarmee de voorlopige ontwerpen gefinancierd konden worden. De uiteindelijke realisering van het project vergt echter een groter bedrag dan wat tot nu toe is verkregen (zie: Financieel stappenplan). In het kort kan hier wel alvast gemeld worden dat we een fasering aanbrengen in het proces van uitvoering.

In de volgende fase is het van belang om geld te werven voor het tot stand brengen van een definitief ontwerp waardoor de realisatie een belangrijke stap dichterbij komt. Er wordt dan duidelijk wat de eisen zijn voor het ontwerp, inclusief de plaatsing en de materialen en constructie. Ook al gaat het hier nog niet om de definitieve realisering van de kunstwerken; er is toch al een aanzienlijk bedrag nodig om de kosten van het ontwerp van alle kunstwerken te kunnen dragen.

Na deze fase moeten de ontwerpen gemaakt worden en worden geplaatst. Als laatste activiteit is het van belang om de plaatsing te controleren op met name de criteria die in het eerdere rijtje zijn genoemd als vandalismebestendigheid en houdbaarheid.

4.1 Samenwerking

Zonder samenwerking komen ook in Franeker goede ideeën uiteraard niet van de grond. Verschillende initiatieven hebben dit in het verleden ondervonden. Een succesvolle samenwerking is recentelijk met de Academie van Franeker, opgericht in 2017 als onafhankelijke stichting die inmiddels stevig geworteld is in de stad en omgeving.

De FKS heeft in een eerder stadium al een brede basis gelegd met adhesiebetuigingen voor het DenkBeeldenPad. Die basis moet in de komende periode worden uitgebouwd tot stevige samenwerking. De samenwerking moet inhoudelijk en programmatisch van aard zijn waar het draait om de vier historische personages (Eisinga, Van Schurman, Bekker en Descartes), waar dan met name het Koninklijk Eise Eisinga Planetarium, het Museum Martena, de Academie van Franeker en Stemmen van Franeker voor de hand liggen. De FKS wil graag meewerken aan activiteiten en programma's (en de marketing en communicatie daarover) die het denken van de hoofdpersonen over het voetlicht brengen die met hun denken het weg naar de Verlichting baanden. De samenwerking kan organisatorisch van aard zijn, maar ook facilitair als het gaat om de route en de kennis die bij ieder aanwezig is. Voor samenwerking met andere partijen in de openbare ruimte denken we aan samenwerking met de Stadsgidsen, de Vrienden van de Stad Franeker, de VVV en mogelijke initiatieven op het gebied van kunst en/of geschiedenis.

De Franekers en de mensen uit de omgeving van de stad zijn voor de FKS een andere primaire doelgroep. Zij maken zeker gebruik van hetgeen er op cultureel gebied geboden wordt. Het Theater de Koornbeurs wordt bijvoorbeeld voornamelijk bezocht door de lokale

bevolking en ook de activiteiten van de Academie van Franeker worden vooral door de plaatselijke bevolking bijgewoond. De plaats van het Planetarium voor bezoekers van binnen en buiten Franeker spreekt bijna voor zich.

4.2. Publieksparticipatie

Het is van het grootste belang dat de plaatselijke bevolking het nieuwe DenkBeeldenPad omarmt. Dit is belangrijk omdat het alleen zal slagen als de Franekers het pad als een succes en toevoeging aan hun stad zien waar ze trots op kunnen zijn. De Oortwolk van de 11Fountains heeft ons dit geleerd: Franekers, niet in de laatste plaats de medewerkers van de VVV, wijzen bezoekers van de stad actief op het bestaan van de fontein.

Al sinds 2017 is de FKS bezig om meer mensen te betrekken bij haar project. We vinden het van groot belang de bevolking enthousiast te maken en hen mee te laten denken over de verdere ontwikkeling van het project. Tenslotte kunnen zij ook een rol spelen in de signalering van problemen en onderhoud van de kunstwerken. De openbare presentatie van de schetsontwerpen in de Martinikerk, op 6 juli 2021, en de tentoonstelling van de schetsontwerpen die daarop volgde in Museum Martena zijn belangrijke stappen voor de vergroting van de participatie en om ruchtbaarheid te geven aan plannen en activiteiten.

Een ander initiatief is het maken van een Nieuwsbrief, waarvan het de bedoeling is om met enige regelmaat te laten verschijnen. Een andere initiatief naar vergroting van participatie van doelgroepen is om, naast het al bestaande comité van aanbeveling, een comité van aanbeveling van betrokken burgers in te stellen. Dit zou de functie kunnen vervullen van een klankbordgroep van Franeker burgers. Dit om een mogelijke kokervisie van de FKS te voorkomen en om het project inhoudelijk beter te maken.

Een belangrijk terrein voor ons project, waarmee de FKS een belangrijke doelgroep kan aanspreken, is door middel van samenwerking met de onderwijssector. We zijn van plan om met scholen en jongereninitiatieven samen te gaan werken om te zien hoe wij kennis kunnen vergroten over de geschiedenis en de rol van de Academie van Franeker, met de focus op de door ons gekozen denkers. Een belangrijk initiatief van het NWO – vereniging voor Nederlands Wetenschappelijk Onderwijs – is om op 6 mei 2022 een wetenschapsdag voor kinderen te organiseren in Franeker.

5. Planning 2022-2026

2022-2023	fondsenwerving uitwerken van de schetsontwerpen definitieve locatievaststelling uitbouw van de samenwerkingen oprichten klankbordgroep communicatie binnen Franeker
2022-2023	vergunningen opdrachtgunning opening en communicatie van DenkBeeldenPad voorbereiden
2024-2026	uitvoering en oplevering van de kunstwerken educatieve programma's

6. Voorlopige begroting

DO en Uitvoering: 2022 – 2026

Honorarium externe projectleider 4% van 320.000: 12.000 euro
BTW 21% en 9%: inschatting 100.000 euro
Kunstenaars Honorarium 25% van 320.000 80.000 volgens Regeling Rijksbouwmeester
Projectleider Honorarium 10% van 320.000: 32.000 euro
Uitvoeringsbudget incl. vergunningen, constructie, controle: 320.000 euro
PR activiteiten Honorarium 10% van 320.000 32.000 euro
Website: 12.000 euro
Legeskosten vrijgesteld: verzoek wordt ingediend bij gemeente
Onvoorzien 7.000 euro
Kosten totaal: 640.138 euro incl. BTW en All-In